

Produksjonsregulerende tiltak for egg

Innspill til arbeidsgruppe nedsatt av LMD
10. oktober 2024

Rune Aas, Kenneth Hole og Ellen Hovland

Problemstillinger

- Hva fører eller kan føre til overproduksjon i deres sektor?
- Hvordan fungerer de virkemidlene for produksjonsregulering som er tilgjengelig for sektoren i dag?
- Hva har dere av forslag til nye produksjonsregulerende tiltak, og hva er fordeler og ulemper ved disse?
- Hvordan kan en unngå overproduksjon med andre virkemidler enn produksjonsregulering?

534 norske eggprodusenter

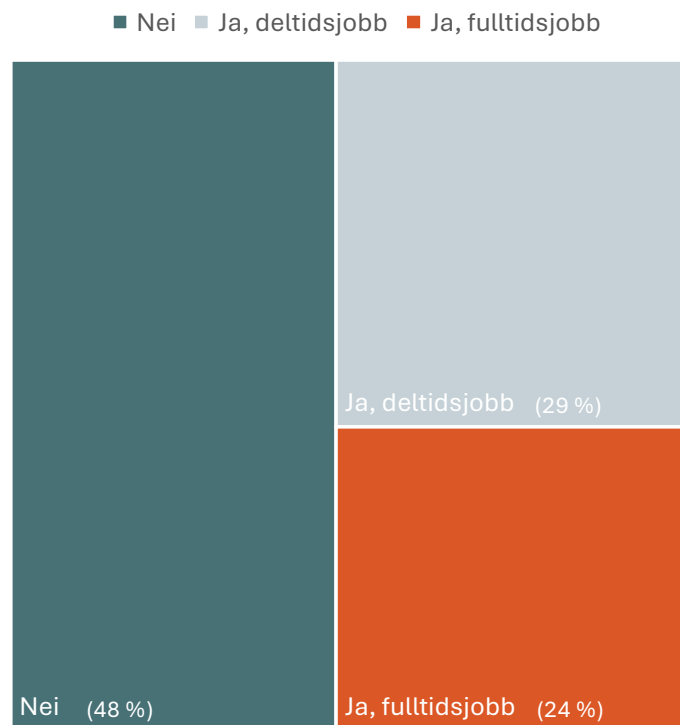
- 77 % lever helt eller delvis av gården
- 63 % har fjørfeproduksjonen som hovedinntekt

534 konsumeggprodusenter ved årsskiftet 2023/24.

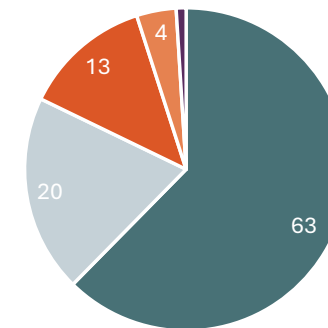
65 300 tonn egg veid inn på pakkeriene.

Direktesalg kommer i tillegg:
Ca. 12 -13 %.

Har du jobb utenfor gården?

Hvor kommer hovedinntekten din fra?

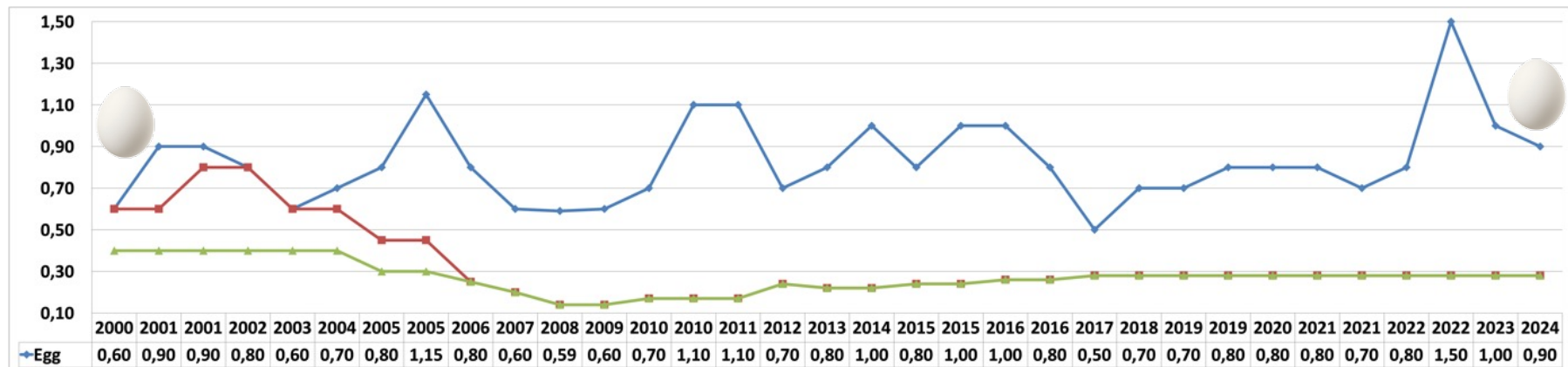

- Fjørfeproduksjon
- Annen jordbruksproduksjon
- Jobb utenom gården
- Annet
- Ønsker ikke å svare

N=177

Omsetningsavgift

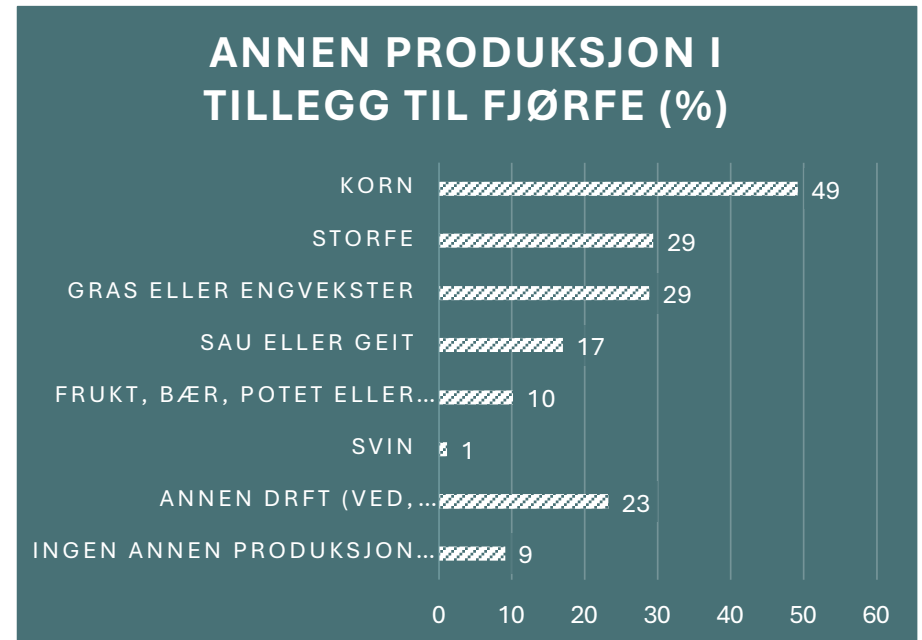
Omsetningsavgift

- 1,00 kr/kg = 170 000 kr per innsett
- 1,50 kr/kg = 250 000 kr per innsett
- 2023:
 - 55 % ble brukt til avsetningstiltak
 - 15 % ble brukt til produksjonsregulerende tiltak

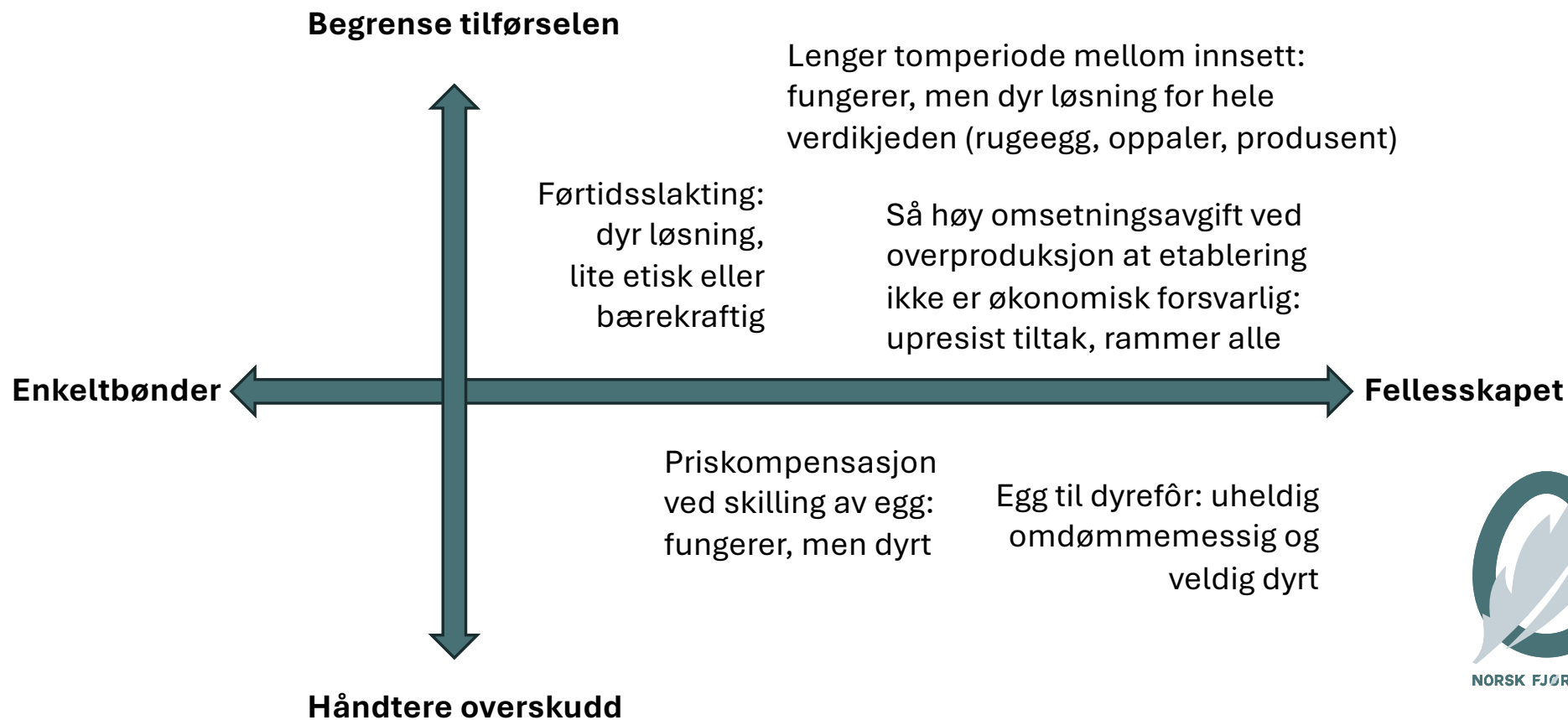

1. Hva fører eller kan føre til overproduksjon i deres sektor?

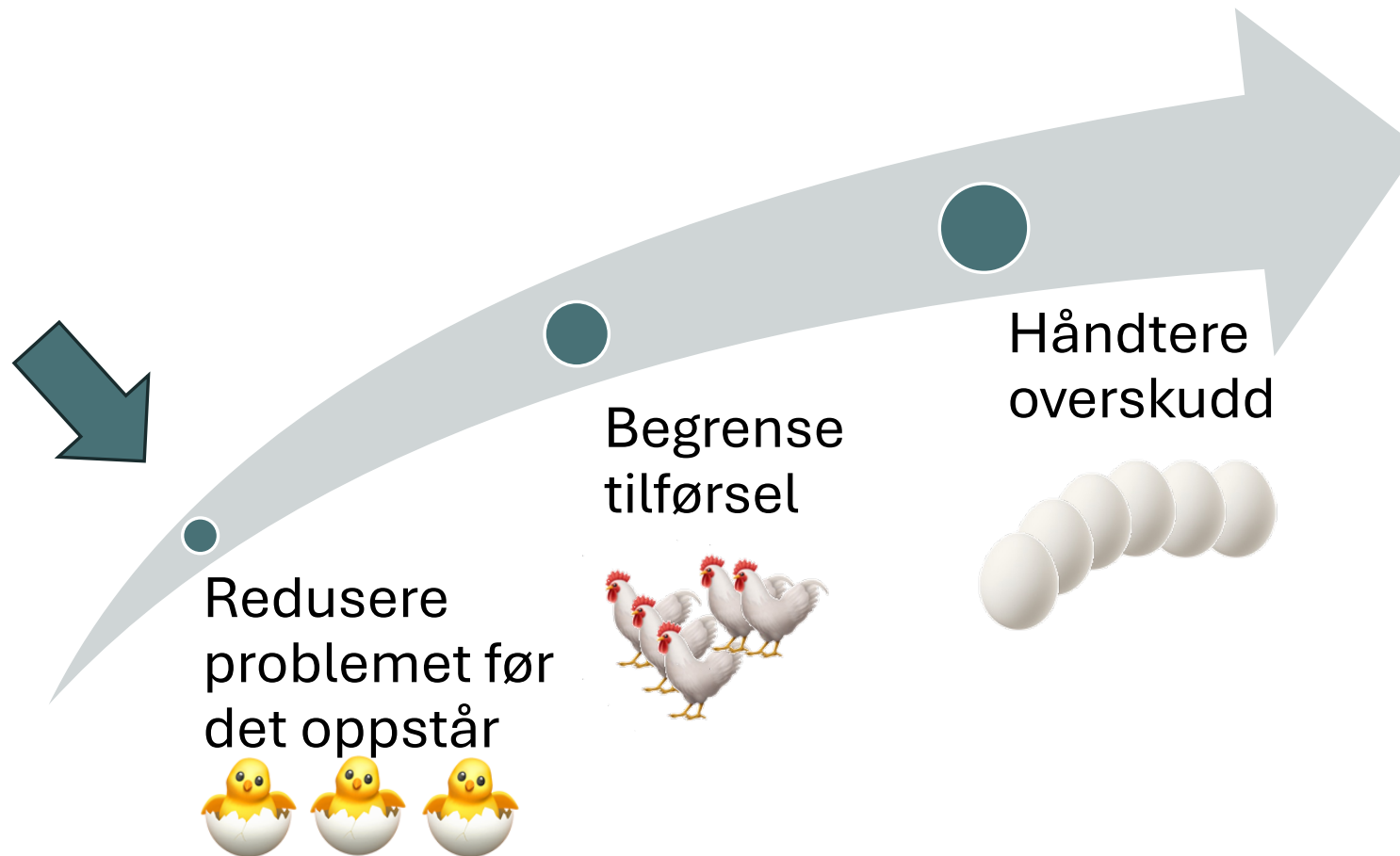
- En av få landbruksproduksjoner uten behov for kvote, produksjonsplan, e.l.
- Markedsregulator med mottaksplikt
 - Garantert avsetning
- Supplement til annen næring på gården
 - bidrar til å gi en hel arbeidsplass

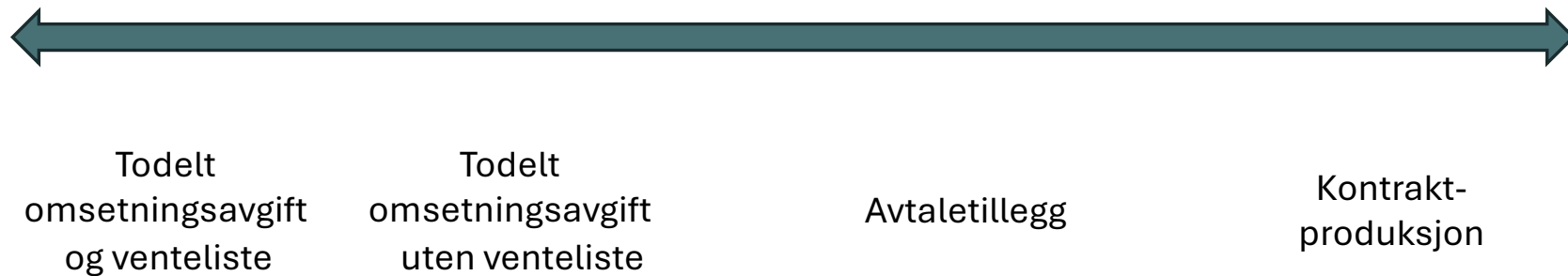
2. Hvordan fungerer virkemidlene for produksjonsregulering som er tilgjengelig for sektoren i dag?

2. Hvordan fungerer virkemidlene for produksjonsregulering som er tilgjengelig for sektoren i dag?

3. Forslag til nye produksjonsregulerende tiltak. Fordeler og ulemper ved disse

3a. Todelt omsetningsavgift

Fordeler

- Godt hjelpemiddel for å begrense overproduksjonsrisikoen
- **Rettferdig:** Kostnadene ved å etablere seg i et marked med overproduksjon bæres av de som etablerer seg
- Teknisk mulig å håndtere
- Slår inn kun ved overproduksjon
- Ordning som kan stå seg over tid
- Midlene som trekkes inn går til fellesskapet
- Jo bedre balanse, jo lavere avgift

Ulemper

- Krever lovendring
- Etableringsbegrensning

3b. Gjeninnføre bruk av avtaletillegg

Fordeler

- Det virker
- Kan gjennomføres uten lov- eller forskriftsendring
- Kan tilpasses hver enkelt periode med overproduksjon
- Kan brukes som et incentiv til å forbedre produksjonen

Ulemper

- Tidligere vurdert å være konkurransevridende
- Kun midlertidig løsning
- Fellesskapet må dekke kostnadene ved å håndtere overskuddsvolumet som nyetableringene bidrar til

3c. Kontraktproduksjon (inkl. distriktsmidler)

Fordeler

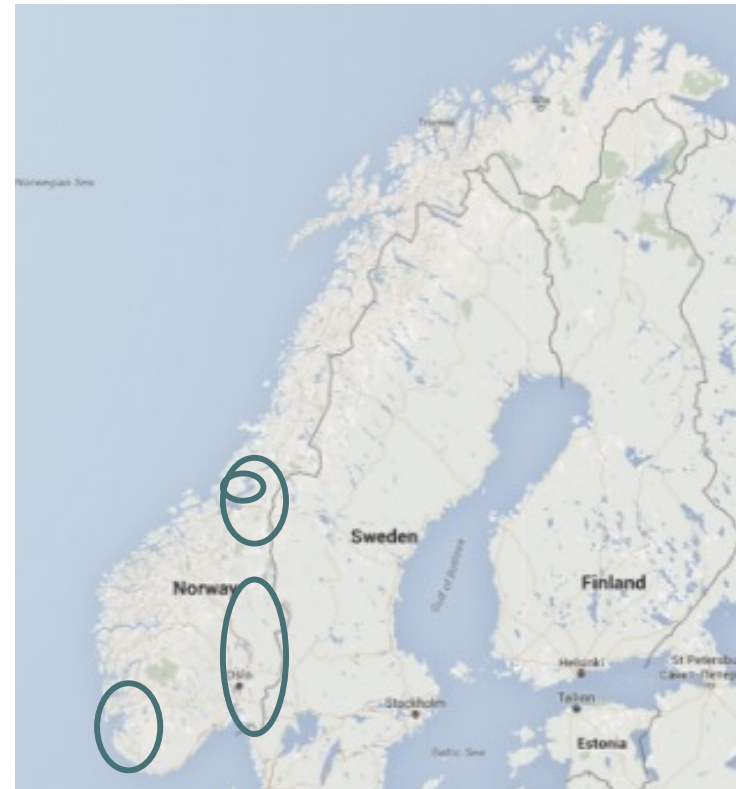
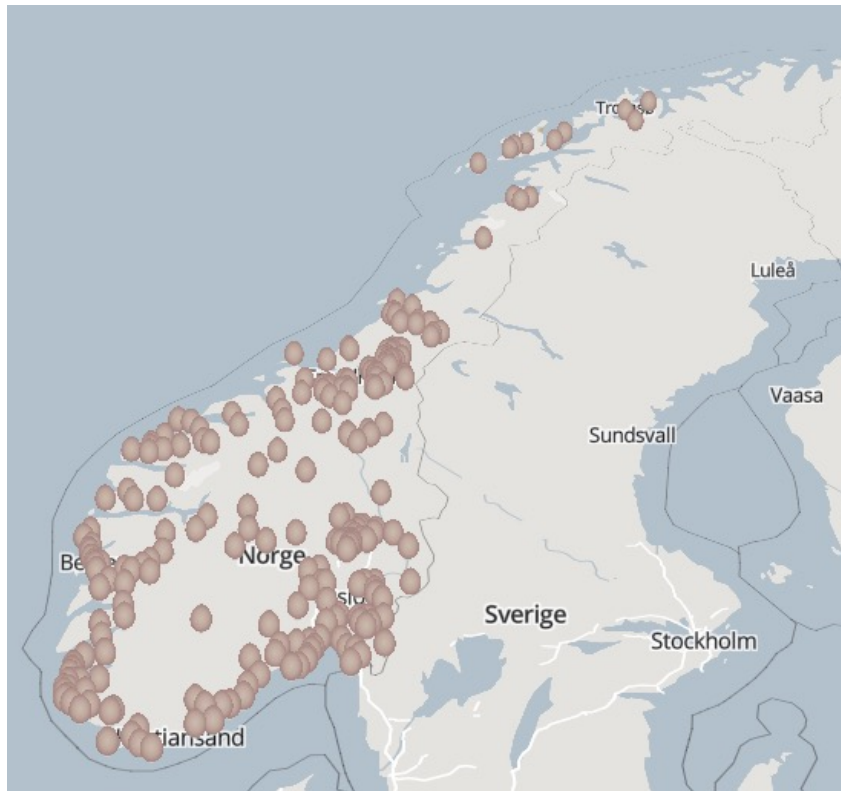
- Produksjonen kan styres av markedsaktørene tilpasset deres løpende behov
- Andre ledd i verdikjeden kan bidra med risikodeling
- Tilrettelegger for tettere samhandling mellom ulike aktører i verdikjeden
- Mer lukket informasjonsflyt i hver enkelt leverandør - varemottaker – kunde-kjede

Ulemper

- «Privatiserer produksjonen»
- Etableringsbegrensning
- Lavere norsk produksjon og økt import (til høytidene – hvis tilgjengelig vare?)
- Sett i et paraplyperspektiv: Mindre fleksibilitet mtp. håndtering av volumer til industri, etc. Eggproduktfabrikkene.
- Mindre av åpen informasjonsdeling til andre aktører, ref. informasjonsplikten
- Gir fjørfebøndene mindre selvstendighet
- Mister garantien for avsetning
- Vil trolig gi sentralisering av produksjonen over tid
 - Negativt for beredskap, selvforsyning og andre landbrukspolitiske mål

Eggproduksjon og slaktekyllingproduksjon

Kilde: Nationen

4. Hvordan kan en unngå overproduksjon med andre virkemidler enn produksjonsregulering?

- Andre virkemidler enn produksjonsregulering
 - Øke etterspørselen (økt markedsføring og salg) 😊
- Andre virkemidler enn lov- eller forskriftsfestede produksjonsregulerende tiltak
 - Kontraktproduksjon
 - Frivillig samarbeid mellom markedsaktørene
 - f. eks. med bruk av avtaletillegg

Oppsummering

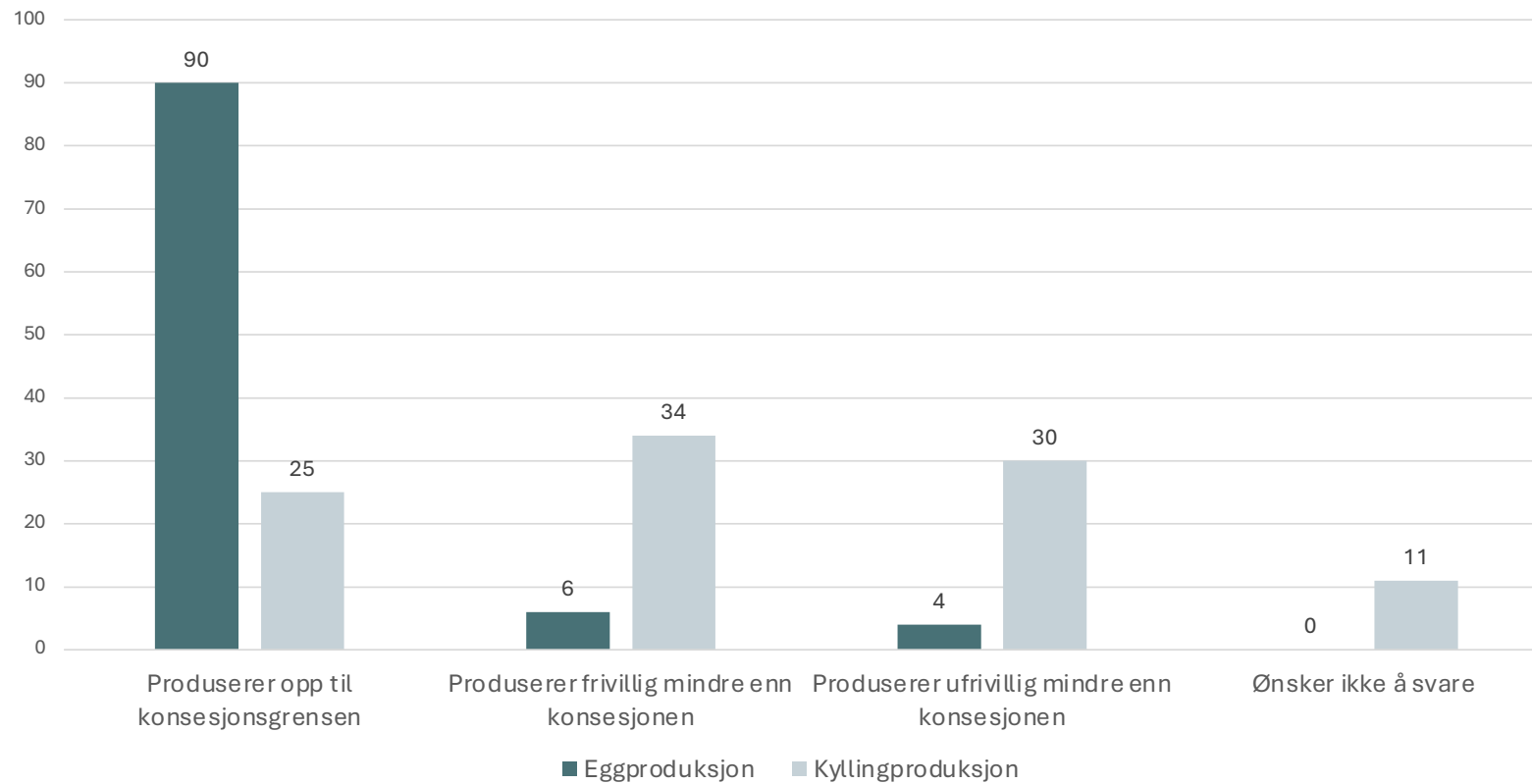
- 63 % av eggprodusentene «våre» har fjørfeproduksjonen som hovedinntektskilde i gårdsdriften.
- Har vært overproduksjon fra 2013 til 2023 (og lenger).
- Stor interesse for etablering, kombinert med få verktøy for regulering, gir stor risiko for overproduksjon igjen.
- Et sterkt behov for et ekstra verktøy for produksjonsregulering, av hensyn til økonomien til eggprodusentene.
- Jo tidligere i verdikjeden, jo bedre. Fortrinnsvis før høna er klekket og produserer egg => redusere problemet før det oppstår.
- Differensiert omsetningsavgift er vårt foretrukne forslag
 - Slår inn kun ved overproduksjon, ordning som står seg over tid, rettferdig, teknisk mulig å håndtere, midlene går til fellesskapet, etc.

Spørsmål?
Takk for oppmerksomheten

Produksjonen sett opp mot konsesjonen

N=177

Relevant regelverk

Generelt

- Lov til å fremja umsetnaden av jordbruksvaror (omsetningsloven)
- Forskrift om markedsregulering til å fremme omsetningen av jordbruksvarer
- Forskrift om Omsetningsrådets myndighet vedrørende markedsregulering for jordbruksråvarer
- Forskrift om innkreving av omsetningsavgift og overproduksjonsavgift
- Forskrift om omsetningsavgift på jordbruksvarer, og om overproduksjonsavgift på mjølk
- Delegering av myndighet til Landbruksdepartementet etter lov til å fremja umsetnaden av jordbruksvaror § 5 og § 5a
- Retningslinjer om anvendelse av midler fra omsetningsavgiften til faglige tiltak og opplysningsvirksomhet
- Instruks for Omsetningsrådet

Spesifikt for egg

- Retningslinjer for markedsregulering av egg
- Forskrift om priskompensasjon ved innenlands produksjon av skilleprodukter av egg
- Forskrift om kompensasjon for frivillig redusert verpeperiode
- Forskrift om prisnedskrivning ved salg av egg, eggprodukter og melkeprodukter til spesialmarkeder
- Forskrift om tilskudd til produsenter som gjennomfører opphold i eggproduksjonen
- Retningslinjer om informasjonsflyt i eggsektoren

Innspill – nye produksjonsregulerende tiltak

Før vi diskuterer produksjonsregulerende tiltak må vi være enige om målene med norsk småfeproduksjon.

Mål for norsk småfeproduksjon – dette må vi være enige om

- Småfeproduksjon bidrar til landbruk i hele landet – er blant annet en produksjon som er godt egnet til å kombinere med annen husdyrproduksjon
- Småfeproduksjon bidrar til økt sjølforsyning – mat produsert på norske ressurser
- Småfeproduksjon nyttiggjør seg inn- og utmark – bidrar til biologisk mangfold og bruk av arealer som ikke kan nyttes til annet enn beite
- Småfeproduksjon skal bidra til norsk kjøtt av høy kvalitet i som skal være tilgjengelig for markedet hele året på lik linje med annen kjøttproduksjon.
- Småfeproduksjon er miljøskapende i landbruket

For å nå disse målene er det viktig at vi er enige om dem og samarbeider der det er tjenlig for næringa.

Dagens situasjon

- Småfeholdet er i dag i en negativ spiral – mange bruk legges ned og enkelte bygder er småfeholdet snart utryddet på tross av at økonomien har bedret seg noe.
- Småfeholdet er også sterkt påvirket av andre faktorer enn økonomi – press i beiteområder ved tap av beitearealer (blant annet hyttebygging, industri, veg, turisme, manglende gjerdehold, jakt og rovvilt).
- Det oppleves som om markedsregulator og andre aktører ikke prioriterer produktutvikling, markedsføring og andre tiltak for å øke salget. Resultatet av dette er at det blir en midlertidig lageroppbygging av småfekjøtt mens det i andre perioder er mangel.

Utfordringer som gir eller kan gi overproduksjon

1. **Sesongbasert produksjon og etterspørsel:** For lamme- og kjøttproduksjon i Norge ser vi tydelige sesongtopper, spesielt rundt høsten. Denne konsentrerte

produksjonsperioden skaper en risiko for kortvarig overproduksjon, som vanskelig kan justeres til endret etterspørsel i markedet.

- 2. Ubalanse mellom tilbud og etterspørsel og produksjonsvilje:** Høye priser i perioder med stor etterspørsel fører ofte til en økning i produksjonen det påfølgende året. Dette skaper ubalanse når etterspørselen ikke følger samme oppadgående trend, og dermed fører til prisjusteringer nedover og overproduksjon.
- 3. Mangel på fleksibilitet i reguleringsystemene:** Eksisterende virkemidler som i annen kjøttproduksjon er ofte rigide og har ikke tilstrekkelig fleksibilitet til å håndtere raske markedssvingninger, noe som gjør at midlertidig overskuddsproduksjon kan hope seg opp.
- 4. Kjedenes manglete vilje til å omsette småfekjøtt hele året**
Siden småfekjøtt har blitt et sesongprodukt i butikkene blir kun en liten del av markedspotensialet utnyttet.

Produksjonsregulerende tiltak

- **Endring i pris og prisløype – direkte økonomisk virkning på produksjonen**
Pris som produksjonsregulerende tiltak vil gi stor økonomisk uforutsigbarhet i en allerede krevende produksjon.
- **Tilskuddsordningene – drift, kvalitet og rase**
Tilskuddsordningene i dag forsterker dagens utfordring med mange morder som produserer få og lette lam. I dag får man tilskudd pr. morder noe som fører til flere morder i de ekstensive rasene. De ekstensive rasene gir mindre kostnader pr. dyr. Kjøttkvalitet må belønnes bedre enn i dag.
- **Bedre markedsinformasjon og prognoser**
Det er behov for å styrke markedsprognosene og formidle denne informasjonen til produsentene på en klar og tydelig måte. Dette kan bidra til at produsentene bedre kan tilpasse seg markedets behov og unngå overproduksjon. Krav om sauekontroll vil kunne bidra til en bedre oversikt over den totale produksjonen over tid.
- **Avskaffe telledato**
Å avskaffe dagens telledato vil kunne bidra til bedre dyrevelferd, mindre metanutslipp fra ikke-produserende dyr og jevnere tilførsel av kjøtt i markedet

gjennom hele året. Dette igjen vil også kunne gi redusert lagring/innfrysing av kjøtt.

- **Lagersystem for jevn tilførsel til markedet hele året**

Det kan utvikles bedre løsninger for lagring og foredling av overskuddsprodukter, slik at midlertidige overskudd kan håndteres effektivt uten å skape press på prisene. Dette kan inkludere større investeringer i fryselager eller i innovasjon for videreforedling.

- **Samarbeid for markedsbalansering**

I perioder med overproduksjon bør det være et mer utstrakt samarbeid for å fremme tiltak og/eller utvikle nye markedssegmenter som kan absorbere overflødig produksjon.

- **Fleksible kontrakter for produksjonsvolum**

Selv om det ikke er kvoter i kjøttproduksjonen, kan fleksible produksjonsavtaler, der produsenter binder seg til en viss volumleveranse, hjelpe med å styre produksjonen i tråd med etterspørselen. Dette tiltaket vil være svært krevende da naturgitte forutsetninger påvirker sterkt produksjon av småfekjøtt fra år til år. Produksjonsavtaler vil kunne føre til sentralisering av produksjonen over tid (eks. kyllingproduksjon og grønnsaksproduksjon) og ikke bidra til landbruk over hele landet.

- **Kvoter**

Kvoter er en forutsigbar måte å regulere småfeproduksjonen på. Tiltaket vil på den annen side være svært praktisk utfordrende og kostbart å administrere. Tonnasjen i norsk småfeproduksjon vil ikke kunne bære en slik kostnad. Kvoter vil også kunne føre til sentralisering av produksjonen over tid. Omsettbare kvoter kan gi utfordringer ved at verdier går av landbruket (jfr. melkekvoter).

11.10.2024

Til Landbruks- og matdepartementet v/ Siri Voll Dombu

Skriftlig innspill ifm. arbeidet om nye virkemidler for produksjonsregulering

Norsvin takker for muligheten til innspill til arbeidet med produksjonsregulering. Norsvin har i mange år vært opptatt av rammene rundt svineprodusenten og markedsreguleringsordningen ser vi på som en viktig forutsetning for å sikre stabilitet for svineprodusentene. Vårt hovedbudskap er at bedre markedsregulering handler om å finjustere dagens verktøy, ta de i bruk raskere og legge til noen verktøy som hindrer at tilførslene havner på slaktekroen.

Formålet med markedsregulering – Norsvin vil presisere hva markedsreguleringens formål er. Som det står i forskriften: «*Markedsreguleringens formål innen produksjonene svin er gjennom et sett av virkemidler å sikre et balansert marked i samsvar med gjeldende landbrukspolitikk.*»

Et balansert marked er altså selve kjernen for markedsregulering. Målet er altså at det skal være samsvar mellom etterspørsel og tilbud. Ubalanse i markedet strider imot markedsreguleringens formål og bønder blir økonomisk rammet. Samtidig har man den enhver tids gjeldende landbrukspolitikk. Regjeringen Støre har vært opptatt av matvareberedskap og et mål om å være 50 prosent selvforsynt. Norsk svinenæring har gjennom årtider alltid levert på å være selvforsynt med norsk svinekjøtt. For svinenæringa er det først og fremst overskudd av norske tilførsler som har vært utfordringen, men samtidig noe næringen selv kan gjøre noe med. Balanserte tilførsler er altså kjernen i spørsmålet om hvordan sikre markedsbalanse i svinenæringen til enhver tid.

Sette ned pris som virkemiddel, en utfordring - For Norsvin er det viktig å understreke at bruk av pris som markedsreguleringsvirkemiddel er en utfordring. I dag er det en langt mindre sammenheng mellom utbetalingspris til bonde og pris i butikk enn tidligere. Tidligere har pris blitt brukt for å få økt salg eller være produksjonsdempende. Dette fungerer ikke lenger. Svineprodusenten henter 99 prosent av inntektene gjennom markedet, og en liten endring i pris til bonde har stor økonomisk konsekvens. **For svineprodusenten er markedsbalanse helt avgjørende for stabil økonomi.**

Norsvin mener at tilførslene av norsk svinekjøtt til enhver tid bør ligge på om lag det som er behovet for norske tilførsler og så finjustere med å heve eller senke slaktevektene. 1 kilo økt slaktevekt på alle slakt i hele svinenæringen utgjør om lag 1500 tonn til sammen. 1 kg forskjell i slaktevekt utgjør altså 1% av totalt volum av norske tilførsler. Norske tilførsler bør altså utgjøre 100 % ved tunge slaktede slaktegris >85 kg eller 95% med lett slaktegris <80 kg. På den måten kan man finjustere de siste prosentene av norske tilførsler med slaktevekter. **Dette gjøres ikke i stor nok grad i dag.**

Produksjonsregulering – Norsvin har to budskap. **For å sikre markedsbalanse må det tas i bruk og settes inn tiltak så tidlig så mulig i næringskjeden, slik at varen som gir overskudd ikke blir produsert.** Dette er samfunnsøkonomisk fornuftig og bør være første prioritert i dette arbeidet. Vårt andre budskap er at **skulle man havne i en ubalanse hvor det er tilførslene som har skapt problemet må eksisterende virkemidler forbedres og tas i bruk raskere og mer effektivt enn hva som har blitt gjort til nå.** Norsvin vil presisere disse budskapene tydeligere sammen med spørsmålene LMD ønsker svar på.

1. Hva fører eller kan føre til overproduksjon i deres sektor?

Begrepsbruk - Norsvin ønsker først å presisere at det er forskjell på *overproduksjon* og *ubalanse* eller *overskudd* i markedet. **Begrepsbruk og årsakssammenheng er viktig.** For svineproduksjon har det i det siste halvannet året vært en endring i hva som fører til *overskudd* sammenlignet med tidligere. Tidligere har det ofte vært for mye tilførsler i forhold til etterspørsel som har ført til *overproduksjon*. For overskuddet som har det vært siste halvannet året har det derimot vært sviktende salg på enkelte stykningsdeler, redusert sluttsalg på grunn av prisvekst og redusert reallønn som har ført til redusert etterspørsel som igjen har ført til *overskudd*, altså ikke *overproduksjon*.

Årsaker til ubalanse

Det er viktig å presisere at ubalanse oftest starter med at prognosen ikke slår til, og at nødvendige tiltak, som for eksempel produksjonsregulerende virkemidler settes inn for sent.

- *Lavere/stagnert salg* - Som følge av ytre faktorer (manglende nedskjæringskapasitet, reallønnsnedgang, globale og nasjonale trender)
- *Økning i tilførsler*
 - Høyere effektivitet/Forbedringer i avlen
 - Økt profesjonalitet hos produsentene
 - Ny-etableringer
 - Renovering/produksjonstilpasning (gå fra kombinert til smågris)
- Andre historiske årsaker:
 - Endringer i holdforskriften (løsdriftskrav for purker) → økt strukturrasjonalisering (mange sluttet, mens mange utvidet)
 - Over-import samtidig som vi har overproduksjon (2004) som følge av WTO-avtale. Andre handelsavtaler (Storbritannia)
 - Økning i konsesjonsregelverket (2004)
 - Økt omfang av engangspurkedrift – til neste år er det prognosert 4500 tonn som blir borte.

Andre kommentarer - Innstramming i konsesjonsregelverket fører nå til en mer forutsigbar produksjonsmengde ved nyetablering enn slik det var før 1. januar 2020.

2. Hvordan fungerer de virkemidlene for produksjonsregulering som er tilgjengelig for sektoren i dag?

Norsvin mener at dagens virkemidler som er tilgjengelig i dag fungerer til en viss grad, men at de bør gjennomgås og spisses for å bli mer effektive. I stor grad handler om å kunne ta i bruk verktøyene raskere uten at det må bygges opp for stort lager med svinekjøtt. Man vil få en dobbel kostnad for bønder som både skal finansiere et altfor stort reguleringslager, men også samtidig skal finansiere andre reguleringstiltak for å dempe tilførsler i samme periode.

Oversikt over tilgjengelig verktøy:

Dagens verktøy kan deles i to, verktøy med og uten bruk av omsetningsmidler.

- **Pris på svinekjøtt:** blir i dag brukt som et virkemiddel til å enten få økt salg, eller som et forsøk på å være produksjonsdempende. Dette har ikke samme effekt som tidligere.
 - Bruk av pris som markedsreguleringsvirkemiddel er en utfordring, men Norsvin har forståelse for at pris ikke kan økes når det er utsikter til overskudd som følge av sviktende salg.
- **Redusert pris til bonde** - Å bruke pris som et produksjonsregulerende virkemiddel, altså i håp om at produksjonen blir dempet av at pris forblir uendret eller redusert, fungerer ikke i svinenæringen fordi:

- *Nyetablering* vil oppstå nærmest uavhengig av markedsbalanse/situasjon. Nybygging av fjøs planlegges over lang tid og en bonde investerer for minst 25 år og tenker mer langsiktig enn gjeldende markedsituasjon.
- Hos en del eksisterende svineprodusenter vil redusert pris heller virke produksjonsdrivende, spesielt i smågrisproduksjon. En del vil heller legge inn mer innsats for å få solgt flere smågriser enn når det ellers er markedsbalanse, for å sikre gårdens inntekter. Svinenæringen skiller seg fra mange andre husdyrproduksjoner ved at praktisk talt alt av inntekter er fra markedet og ikke er tilskuddsrettet. Nedsatt pris vil dermed få større effekter hos en svineprodusent med de konsekvensene det får enten i form av redusert betaling eller økt produksjon for å kompensere for lavere pris.
- *Økt salg* – redusere pris for å stimulere til økt salg virker ikke på samme måte som før. Vi vil referere til, og presisere hva som ble skrevet i Rapport fra arbeidsgruppe «D2 kjøtt og egg» til Omsetningsrådet fra 2019. «*Etterspørselen etter kjøtt og egg er lite priselastisk ... Storfe og svin er mindre følsom for prisendringer enn sau/lam og prisreduksjonen må være relativt sett større enn hva ønsket økning i avsetningen er, for at overskuddet skal tas ut av markedet i form av økt salg.*» **Pris som virkemiddel har altså sine begrensninger som et balanserende middel står det i rapporten. Prisendringer på regulert nivå er i mindre grad enn tidligere korrelert med prisendringer lengre ut i verdikjeden.** Dette står i klartekst på side 10 i rapporten.
- Justere vektgrenser - > reduserte slaktevekter
 - Justere slaktevekter er en meget god måte å justere produksjonen opp eller ned ved sesongmessige eller midlertidige overskudd. Tilnærmingen til hva som er markedsbalanse er en prognose med tunge slaktevekter. En prognose med som har medregnet lette slaktevekter, men balanse, vil Norsvin betegne som overproduksjon.
 - *Problemstilling justering av slaktevekter* - Skal justering av slaktevekter brukes som et produksjonsregulerende tiltak er det avgjørende at alle bønder, uavhengig av slakteritilknytning, har anledning til å være med og bidra til å levere lettere gris. Hvis uavhengige slakterier ikke følger samme prisløype på vekter som Nortura, setter man bønder «opp mot hverandre». Hvis det er tilfelle er slaktevekter som et reguleringsvirkemiddel svekket. Spørsmålet er da *hvordan styrke denne reguleringsformen?* Norsvin har forslag om «Trappetrinns-omsetningsavgift» som kan løse dette. Forslaget er under spørsmål 3.
 - En lettere slaktegris er både tap for bonde og slakteri-industri (marginalverdien per kg og slakterikostnad per slakt øker når kostnaden skal deles på færre slakt)
- Produsentråd Gris – oppfordring om frivilling reduksjon av produksjon
 - Dette har fungert til en viss grad i denne omgang, men ikke godt nok til at dette kan være et fast produksjonsregulerende virkemiddel. Her har det vært opp til den enkelte svineprodusents samvittighet og vilje om de ønsker å være med å redusere sin produksjon. Dette fører til et splittet lag, hvor det over tid blir en slitasje på de «lojale» som følger oppfordringen, mens de som ikke følger oppfordringen forsetter som før. Dette vil ikke fungere over tid og vil sette produsenter opp mot hverandre.
 - Det er et uheldig forhold, eller sammenheng, mellom å «la pris virke først» og å delta i en «dugnad». For enkelte smågrisprodusenter vil det være naturlig å tenke «hvis både pris settes ned og dugnad igangsettes så må jeg i etterkant øke produksjonen for å ta igjen tapet etter dugnaden for å klare å ha dekning for kostnadene». For de som har mye gjeld vil det være flere som ikke har mulighet til kunne delta i dugnaden pga. forpliktelser til bank (renter).

Bruk av omsetningsavgift for produksjonsregulering:

- Reguleringslager/Innfrysning av kjøtt – maks 3000 tonn

- Dette er å betegne som en av de dyreste reguleringstiltakene.
- Store deler av kostnaden med reguleringslager er leie av fryselager og frysefradrag. Norsvins inngang er at bruk av omsetningsmidler må først og fremst brukes på produksjonsregulerende tiltak rettet mot produsenter. Slik som premiering av lavere slaktevekter, slakting av lettgris, utkjøp av deler av produksjonen og forlenget driftsopphold med sanering. Alle er rimeligere reguleringstiltak enn fryselagring da disse tiltakene gjøres tidligere i verdikjeden.
- Øke frysefradraget på kjøtt ytterligere
 - Ytterligere økning av frysefradrag ble gitt etter som hvor mye aktører bestilte ift. sitt historiske grunnlag som ble kjøpt over forsyningsplikten.
 - Man har fått unna mye kjøtt fra lager, men økt frysefradrag betyr økt bruk av omsetningsmidler, altså ikke et verktøy som kan være like regningsvarende ift. andre virkemidler som burde vært tatt i bruk før man havner i en slik situasjon.
- Lettgris slakting (slakte smågris). Er et reguleringstiltak som må vurderes i en overskuddssituasjon og som gir raskt effekt. Ala slakt av kalv. Men omdømmemessig kan et slikt tiltak være utfordrende.
- Premiering av redusert slaktevekt. Dette er tiltak som har vært benyttet tidligere, og Norsvin mener at dette bør benyttes i større grad. Dette er et tiltak som bør benyttes før man havner i en overskuddssituasjon som et dempende tiltak. Norsvin har et bedre forslag enn å kompensere for hver kilo redusert slaktevekt under spørsmål tre.
- Ulike utkjøpsordninger
 - Utkjøp av hele besetninger med bindingstid, sist brukt i 2018. Imidlertid uheldig timing da man i 2019 fikk Corona og svenskehandel opphørte. Tiltaket er effektivt. Til tross for at de som blir med på ordningen er de som på et gitt tidspunkt skal slutte uansett, så vil man få en «sjokk-effekt» som er positivt for markedsbalansen.
 - Tilskudd til smågrisprodusenter som gjennomfører forlenget opphold i produksjonen. Denne ordningen er forskriftsfestet og klar til bruk. Den bør benyttes i større grad og på et tidlig tidspunkt når prognoser viser ubalanse.

Hva fungerer ikke i dag:

- Mekanismene settes inn for seint.
- Overskudd fører til manglende prismuligheter for produsentene og i realiteten en realinntektsnedgang for næringen.
- I tillegg kan nedsatt eller uendret pris til bonden virke mot sin hensikt ved at enkelte heller skrur opp produksjonen.
- Dugnad er en urettferdig ordning som rammer de som er pliktoppfyllende og kan føre til slitasje og lavere oppslutning hvis det brukes mange ganger.

3. Hva har dere av forslag til nye produksjonsregulerende tiltak, og hva er fordeler og ulemper ved disse?

I tillegg til å komme med forslag til nye produksjonsregulerende tiltak mener Norsvin at det også må til en endring i dagens praksis ved bruk av eksisterende reguleringsverktøy. I dag oppleves det som at næringen er nødt til å ligge med vedvarende overskudd av svinekjøtt en viss periode, før

nødvendig tiltak settes inn. Det må settes inn nok forebyggende reguleringstiltak tidlig nok til å hindre at slaktegris blir født. Se forslag lenger ned.

Flytskjema eller Trappetrinns-modell - Hvis prognoser viser at næringen er på vei inn i en ubalanse, eller at næringen står i en ubalanse, så mener Norsvin at tiltak for få marked i balanse igjen må baseres på et flytskjema eller en trappetrinns modell. En slik modell må ha klare tidsrammer på når de enkelte tiltakene skal iverksettes basert på gjeldene markedsbalanse, slik at ubalansen blir så kortvarig som mulig.

Tiltak må iverksettes alt etter som hva som er det mest rimeligste for bonde og samfunnet for øvrig. Det bør være av interesse å få sammenfattet eksisterende produksjonsregulerende virkemidler i en oversikt, og kategorisere de etter hvor samfunnsøkonomiske de er. Altså graden av hvor effektive tiltakene er, veid opp mot pengebruken som trengs for å regulere vekk tilførsler. **Omsetningsrådet bør ha det klart for seg hva hvert enkelt reguleringstiltak koste. «Per kg kjøtt regulert vare» bør være et målepunkt som omsetningsrådet bør ha et forhold til.**

Ulike nye tiltak: rangert i rekkefølge etter hva Norsvin har tro på at fungerer

- i. Omsetningsavgift i trappetrinn (Ble kalt omvendt to-delt omsetningsavgift under møte 10. oktober) – I dag er det en flat omsetningsavgift som har ulik sats uavhengig av behov for regulering.
 - Norsvin foreslår en trappetrinnsavgift etter slaktevekt som blir lavere ettersom man reduserer sine slaktevekter. Satsen er i utgangspunktet høy i en overskuddssituasjon, men den som reduserer sine vekter får lavere omsetningsavgift. Dette vil forsterke «frivilligheten» og det er økonomisk stimuli til å for eksempel levere lettere gris for alle svineprodusenter uavhengig av slakteritilknytning.
 - *Slakteriene krever inn omsetningsavgift allerede i dag.* Vi ser ikke at en slik måte å kreve inn omsetningsmidler på vil føre til noe særlig merarbeid, da omsetningsavgift på ulike slaktevekt allerede i dag er innlemmet i slakterienes prisløype.
- ii. To-delt omsetningsavgift – hindre nyetablering
 - Arbeidsgruppa i rapporten «D2 kjøtt og egg» til Omsetningsrådet fra 2019 vurderte og mente den gangen at det bør innføres en 2-delt omsetningsavgift.
 - Norsvin har tidligere vært skeptiske til et slik tiltak og stiller spørsmål om hvorvidt noe slikt er nødvendig og relevant fremover for svinenæringen. Er det nyetablering som vil føre til overproduksjon fremover? Norsvin mener at det ikke i samme grad som før ikke vil være det:
 - Som følge av innstramming av konsesjonsregelverk, vil det være en begrensning i produksjonsomfang i smågrisproduksjon. Dette gir mer forutsigbarhet av hva det vil føre til økning i tilførsler.
 - Norsvin tror at det vil være få som er risikovillige til å investere i smågrisproduksjon med tilhørende kapitalbehov at ny etablering vil være et problem for overproduksjon fremover.
 - For nye inn i næringen har man et 25 år, eller lenger perspektiv. Fra ide til ferdig fjøs kan det gå 2-3 år og dermed kan ha vært igjennom både underskudds- og overskuddssituasjon i den perioden. Blir det da riktig at norsk svinenæring skal ønske nye velkommen med et dårligere økonomisk utgangspunkt enn eksisterende produsenter? De som nylig har investert, er i en sårbar situasjon, med mye gjeld og høyt rentekrav. I markedsituasjoner det hvor det ikke er økning av tilførsler som er kjernen, men sviktende salg blir det enda mer feil at nye produsenter skal være de som blir skadelidende.

- Men hvis kjernen til ubalanse i svineproduksjon er som følge av nyetablering er det å vurdere å innføre en slik ordning, per nå er ikke dette en ønsket løsning fra Norsvins ståsted.
- iii. Utkjøp av enkeltdyr – kompensasjon av dekningsbidrag for ikke-produserte smågris.
 - Utkjøp av deler av besetning – Norsvin mener at det bør utarbeides en tilsvarende forskrift som ligner «tilskudd til smågrisprodusenter som gjennomfører forlenget opphold i produksjonen» men til å gjelde at man kan kjøpe ut deler av besetningen. Vi tror at det vil gi en større deltakelse med tilhørende raskere effekt enn tilskudd til forlenget opphold under sanering i situasjoner der det er prognosert overskudd 8 måneder frem i tid.
 - Norsvin vil bemerke at Animalia i sitt husdyrkontrollsystem Ingris fikk bevilget midler fra omsetningsrådet på 2,5 mill.kr i 2022 på å utvikle en løsning for å administrere og dokumentere produksjonstype på besetningsnivå, både for ordningen i dag som er forskriftsfestet for tilskudd for forlenget opphold, men også for utkjøp av deler av besetning.
- iv. Produsentråd Gris bør utvikles til å bli et bransjeråd – Norsvin mener at innenfor dagens primærnæringsunntak bør produsentråd gris utvikles til å bli et bransjeråd med et større mandat til å også gjelde å gi tydelige signaler på om det er ønskelig med nyetablering ovenfor slakteriindustri.

Forslag til tiltak som krever større regelverksendringer: Avtaleordning på smågrissalg – toprissystem på smågrisprisen.

- I 2019 var det en høringsrunde med forslag til endringer i Omsetningsrådets regelverk¹. Norsvin spilte inn et nytt forslag til produksjonsregulerings virkemiddel - toprissystem på smågris.
- Kort fortalt: Noteringsprisen på smågris blir altså delt i 2. En del som er noteringspris og en del som er et markedstillegg. Dette lar seg enklest forklare over et eksempel: Si at smågrisprisen ved en markedsbalanse er fastsatt til 1000 kr. Da ved en 2 delt smågrispris kan eksempelvis noteringsprisen settes til 800 kr og markedstillegget på 200 kr. I en markedsbalanse får smågrisprodusenten betalt 1000 kr for all smågris som blir solgt. Prognoserer det overskudd frem i tid og det er et ønske om at produksjonen må reduseres med 5%. kan en typisk smågrisprodusent som da historisk har levert 4 000 smågris de siste 2 år vil da få beskjed fra sitt slakteri at det optimale antallet er 3800 stk. Markedstillegget på 200 kr vil da være for all gris mellom 1- 3800 og 0 kr for alt over 3800. Helt valgfritt kan smågrisprodusenten velge å sikte seg mot å nå riktig antall eller om å fortsette som før, men da gå med tap.
- Dette forslaget vil være vanskelig å gjennomføre uten at omsetning av smågris inngår som en vare innunder forskrift om markedsregulering av jordbruksvarer.

Andre kommentarer

Telling av solgte smågris – Endre konsesjonsregelverket. Dette har vært en gjenganger i møte med svineprodusenter som en løsning på problemet med overproduksjon. Konsesjonsregelverket er ikke til for markedsregulering, kun et strukturregulerende formål. I dag hvor det nå også er begrensning på utslakta avlspurker for å hindre engangspurker er det ikke lenger nødvendig med å begrense produksjonsomfang til svineprodusenter med antall smågris gjennom konsesjonsregelverket. Norsvin vil understreke at bruk av konsesjonsregelverk til produksjonsregulering i et markedsregulerings-øydmed ikke er ønskelig.

¹ Innspill sendt til Landbruksdirektoratet Referansenummer 19/63842

4. Hvordan kan en unngå overproduksjon med andre virkemidler enn produksjonsregulering?

Økt markedstilgang? Eksport av helt slakt eller stykningsdeler av gris til land som ikke er i konflikt med eksisterende handelsavtaler.

Økt salg innenlands – Det har vært en nedadgående trend på salget av svinekjøtt de siste 5 årene.

Leveringskontrakt med varemottaket – Dette er en svært dårlig løsning for norsk svineproduksjon, distriktsutvikling og landbruk over hele landet. Kroken på døra for distriktsgrisen, ref. kyllingnæringen.

Siste årene har høye byggekostnader vært det som har hindret nyetablering. Over tid kan man ikke basere seg på at dette vil være en hindring for nyetablering i uoverskuelig fremtid

Innstramming av konsesjonsregelverket fra 1. januar 2020 er en indirekte, men vesentlig faktor for å hindre overproduksjon. Grense på utslakta avlspurker begrenser produksjonsomfanget på den enkelte gård.

Med Hilsen

Per Inge Egeland
Styreleder, Norsvin SA

Olav Eik-Nes
Adm.dir. Norsvin SA

FRA AVL TIL BIFF

Arbeidsgruppe for utredning om nye virkemidler for produksjonsregulering
v/Siri Voll Dombu
Landbrukspolitisk avdeling, seksjon jordbrukspolitikk

Hamar, 16. oktober 2024

Innspill fra TYR til produksjonsregulerende tiltak for storfekjøtt

Bakgrunn

Viser til møte 10. oktober angående forslag til produksjonsregulerende tiltak.

Situasjonen med store volum storfekjøtt på reguleringslager i kombinasjon med høy omsetningsavgift og redusert avregningspris er økonomisk uholdbar for storfekjøttprodusentene. TYR støtter derfor innføring av effektive tiltak for produksjonsregulering.

TYR vil samtidig påpeke at en utvikling med stadig fallende markedsandel for gras- og beitebasert kjøtt i praksis vil føre til en avvikling av norsk storfekjøttproduksjon. Om det skjer vil det ikke være mulig å innfri noen av de viktigste målene i norsk landbrukspolitikk, om økt sjølforsyning og mer mat basert på norske ressurser.

Formålet med produksjonsregulering

Hovedmålsettingen til Omsetningsrådet rådet er å få til effektiv regulering av markedet for ulike jordbruksprodukter til lavest mulig kostnader.

TYR mener dette også må være retningsgivende for produksjonsregulerende tiltak i storfekjøttmarkedet: Kostnadseffektive tiltak som innen rimelig tid gir markedsbalanse, og samtidig gir minst økonomisk belastning for den enkelte produsent.

Stor variasjon i driftsopplegg og driftsomfang

Innen storfekjøttproduksjon er det stor variasjon ikke bare i volum, men også driftsopplegg. Storfekjøtt produseres i melkebesetninger, ammekubesetninger og i framføringsbesetninger. Effektiv produksjonsregulering må ha en jevnbyrdig effekt innen alle hovedgrupper av driftsopplegg.

Lang ledetid

Storfekjøttproduksjon har lang ledetid. Fra kua bedekkes (tidspunkt for produksjonsbeslutning) til avkommet slaktes (leveringstidspunkt) kan det for et slakt av ung okse gå 26 måneder.

I mai 2023 prognoserte Nortura Totalmarked et lite behov for innfrysing av storfekjøtt på reguleringslager. Seinsommeren 2023 gikk alarmen om kraftig økende reguleringslager. Tiltak som skal bidra til å redusere tilførslene gjennom færre kyr og færre fødte kalver ville ikke fungert tidnok.

Samvariasjon (eller ikke) med melkemarkedet

Ved redusert etterspørsel etter melk med påfølgende reduksjon i forholdstall kvote, vil det bli meldt inn flere melkekyr til slakt, som vil gi økt mengde slakt på kort sikt, men færre fødte kalver og med et redusert antall slakt på noe lenger sikt. Tilsvarende vil økt forholdstall medføre at flere melkekyr holdes i produksjon, med påfølgende flere fødte kalver på noe sikt.

Variasjon i melkemarkedet kan følgelig bidra til å forsterke eller utjevne svingninger i etterspørselen etter storfekjøtt. For melkeprodusenten vil tilpasning til melkemarkedet (kvotesystemet) trumfe tilpasninger til markedet for storfekjøtt. Det innebærer i praksis at melkeprodusentene som står for 65% av tilførselene av storfekjøtt er i ingen eller liten grad responsive overfor tiltak som skal regulere antall fødte kalver.

Endringer i avregningssystemet

Det er nå innført redusert pris for slakt over en viss vektgrense i kategori «Ung okse». Dette vil ramme de absolutt tyngste slaktene, men det omfatter en liten del av det totale antall slakt. Det er variasjon mellom raser, om det er lettrase, tungrase, melkerase, når det gjelder økonomisk slakteoptimum. For en lettere rase eller melkerase vil optimum eksempelvis ligge i størrelsesorden 320 kg, mens det for tung rase kan ligge 50 kg høyere. TYR mener redusert pris over en gitt vekt er det mest effektive tiltaket for produksjonsregulering av følgende årsaker:

- Produsentene blir gitt en reell tilpasningsmulighet ved å melde inn slakt noe tidligere
- Redusert omsetning pr slakt blir i en viss grad kompensert ved redusert fôr- og arbeidsforbruk når dyra leveres tidligere.
- Avgrensningen i vekt kan settes relativt lite ned i forhold til ordinær slaktevekt forutsatt at alle raser/kryssninger får satt en egen vektgrense, der den prosentvise nedgangen er lik for alle raser/rasekombinasjoner.
- Forutsetningen for dette er at slakteriene tilpasser avregningssystemene slik at en slik prising er mulig, enten ved direkte prising eller ved bruk av en form for negativt pristilskudd.
- TYR mener at når det er mulig å beregne et kvalitetstilskudd bør det også være mulig å innføre et system som beskrevet ovenfor.

Asymmetrisk informasjon til ulempe for markedsregulator

Det er etablert retningslinjer for informasjonsflyt i kjøttsektoren, jevnfør Omsetningsrådet:

<https://www.landbruksdirektoratet.no/nb/styrer-rad-og-utvalg/retningslinjer-om-informasjonsflyt-i-kjottsektoren>

Informasjon om import tilflyter ikke markedsregulator i sanntid. Dette forsinker iverksettelsen av tiltak som kan bidra til å redusere ulempene av import når etterspørselen etter storfekjøtt er lavere enn tilbudet med påfølgende oppbygning av reguleringslager. TYR mener at importører av storfekjøtt må varsle om import minimum to uker før faktisk innførsel. Opplysninger om dette må komme til markedsregulator i sanntid. Landbruksdirektoratet bør offentliggjøre navn på importør og volum, slik at alle aktører er kjent med hvem som velger å importere storfekjøtt.

Kvoteregulering

Kvoter er et virkemiddel for produksjonstilpasning som er godt kjent fra melkesektoren. Kvoteordningen for melk er allment oppfattet innen næringa å ha flere fordeler enn ulemper. Det er derfor naturlig at enkelte har tatt til orde for en kvoteordning også for storfekjøtt. Men melkeproduksjon skiller seg fra storfekjøttproduksjon på flere sentrale punkt:

- Markedsregulator Tine har større andel av melkevolumet enn markedsregulator Nortura har av antall storfeslakt.
- På melk har det fram til nå vært satt en målpris som i praksis har fungert som en makspris. For storfekjøtt gjelder volummodellen der pris satt av Nortura i praksis fungerer som en minimumspris.
- Melk er i utgangspunktet en homogen råvare som kan foredles til ulike produkter alt etter behov i markedet. Selv om storfeslaktet også foredles er det mer begrensede muligheter til å variere produktfordeling etter variasjoner i etterspørsel.

- Melk har en tilpasning på bruksnivå, der minste enhet i liter gir rom for en «trinnløs» regulering, kombinert mulighet for kvotetilpasning gjennom fôring, andel ferskmelk til kalveoppdrett og tidspunkt for utrantering.
- For storfekjøtt er tilpasningen etter at kalven er født kun slaktealder og vekt.
- I sammenheng med produksjonsregulering levere alle melkeprodusenter samme produkt basert på samme type driftsopplegg, der den største variasjonen er levert volum.

TYR mener det ikke er mulig å finne en kvoteordning for storfekjøttproduksjon som vil innfri følgende tre forutsetninger: At levert volum tas tilstrekkelig ned i tide, at det er en rettmessig byrdefordeling mellom ulike bruk og at reguleringen ikke påfører produsent urimelig høye kostnader. Videre utredning av en kvoteordning frarådes.

Konsesjonsgrenser

I kraftfôrbaserte produksjoner som svin, egg og fjørfeslakt er det innført konsesjonsgrenser med tak for hvor mye det kan produseres på hvert enkelt bruk. Konsesjonsgrensen er felles for alle bruk med samme produksjon. Formålet med konsesjonsgrensene er å spre produksjonen på flere enheter og unngå en industrialisering av denne typen husdyrhold. Konsesjonsgrenser vil ha kunne ha en produksjonsregulerende effekt selv om dette ikke er formålet med ordningen. I tilfeller med overproduksjon er det i dag andre tiltak enn justering av konsesjonsgrensene som benyttes.

TYR anser det ikke som aktuelt å innføre konsesjonsgrenser i norsk storfekjøttproduksjon.

Oppsummert

- Effektive tiltak må omfatte alle driftsopplegg for storfekjøttproduksjon; melkeproduksjon, ammekuproduksjon, og framfôringsbesetninger.
- Tiltak som tar sikte på færre fødte kalver virker ikke tidsnok til å hindre en slik situasjon som vi står i nå.
- Effektiv produksjonsregulering krever insentiv for å levere lettere/ynge slakt i alle ungdyrategorier. Om nødvendig må slakteriene pålegges å endres avregningssystemet i henhold til dette.

Til møtet i arbeidsgruppa var TYR utfordret på konkrete spørsmål i forhold til produksjonsregulering. Svar på spørsmålene samt kopi av plansjer som ble brukt i møtet er vedlag.

Med hilsen
TYR

Erling Gresseth
Styreleder

Vedlegg

Svar på spørsmål fra arbeidsgruppa

1. Hva fører eller kan føre til overproduksjon i deres sektor?

Konkurransen til norsk storfekjøtt i forhold til andre kjøttslag er en av hovedårsakene til overproduksjon. Videre er import av storfekjøtt en utfordring. Ujevn tilgang til ferskt kjøtt gjør det imidlertid nødvendig å importere storfekjøtt i perioder. Telledato er viktig årsak til at det er ujevn tilgang på slakt. Dessuten er vårkalving en naturlig del av den det i den spesialiserte kjøttproduksjon, med utnytting av beite- og grasarealer. Dette fører til at mange slakt etter vårkalving kommer på et markedsmessig ugunstig tidspunkt. Med rådgiving og rett slutføringsopplegg er det imidlertid mulig å få slike slakt tidligere slaktemodne

Dagens situasjon med stort reguleringslager er også en følge av import fra andre aktører, og frister for rapportering til marknadsregulator.

2. Hvordan fungerer de virkemidlene for produksjonsregulering som er tilgjengelig for sektoren i dag?

Det er nå innført redusert pris for slakt over en viss vektgrense i kategori «Ung okse». Dette vil ramme de absolutt tyngste slaktene, men det omfatter en liten del av det totale antall slakt. Det er variasjon mellom raser og rasekombinasjoner når det gjelder økonomisk slakteoptimum. For en lettere rase eller melkerase vil optimum eksempelvis ligge i størrelsesorden 320 kg, mens det for tung rase kan ligge 50 kg høyere. TYR mener at dette reguleringstiltaket slår ulikt ut for de ulike driftsopplegg. Det blir derfor ulikt bidrag inn i reguleringen.

Kalveslakt er et annet produksjonsregulerende tiltak. For ammekuproduzenten er dette et lite aktuelt tiltak, da kalven er hovedproduktet for produksjon.

3. Hva har dere av forslag til nye produksjonsregulerende tiltak, og hva er fordeler og ulemper ved disse?

TYR mener redusert pris over en gitt vekt er det mest effektive tiltaket for produksjonsregulering. Vektgrensene må imidlertid være ulike ut fra rase- og rasekombinasjoner. Dette tiltaket er effektivt og gjennomførbart av følgende årsaker:

- Produsentene blir gitt en reell tilpasningsmulighet ved å melde inn slakt noe tidligere
- Redusert omsetning pr slakt blir til en viss grad kompensert ved redusert fôr- og arbeidsforbruk når dyra leveres tidligere.
- Avgrensningen i vekt kan settes relativt lite ned i forhold til ordinær slaktevekt forutsatt at alle raser/kryssninger får satt en egen vektgrense. Forutsetningen er at den prosentvise nedgangen er lik for alle raser/rasekombinasjoner, og at slakteriene tilpasser avregningssystemene slik at en slik prising er mulig. Enten ved direkte prising eller ved bruk av en form for negativt pristilskudd.

Det har vært et argument at dette er teknisk krevende, men TYR mener at når det er mulig å beregne et kvalitetstilskudd, bør det også være mulig å innføre et system som beskrevet ovenfor.

4. Hvordan kan en unngå overproduksjon med andre virkemidler enn produksjonsregulering?

Å fjerne telledato er et virkemiddel som må tas i bruk. Dette vil til en viss grad utjevne innmeldingen av slakt. Naturlig driftsopplegg for ammekuproduksjon vil muligens uansett gi en noe skjev innmelding av slakt.

Med ny teknologis knyttet til kjønnsseparert semin vil kjøttproduksjon bli mer vesentlig i melkeproduksjonsbesetninger. Melkeproduksjon veldig uforutsigbar, ved at innmeldingen varierer med endring i kvoter. Dette er kan være uheldig for reguleringen av storfekjøtt, så det bør vurderes om det kan finnes virkemidler som gjør denne produksjonen mer forutsigbar.

Pris er også et generelt produksjonsregulerende tiltak. Økonomien er allerede svekket i produksjonen, og ytterligere prisreduksjoner vil føre til at flere slutter. For framtida er dette en utfordring knyttet til bærekraft, sjølforsyning og øvrige mål i landbrukspolitikken.

FRA AVL TIL BIFF

Produksjonsregulering

Møte i Landbruks- og matdepartementet 10. oktober 2024

1

Konkurransen til norsk storfekjøtt

Forbruket av storfekjøtt har vært stabilt over flere år, mens det har vært en tydelig økning i forbruk av kjøtt fra kraftfôrkrevende produksjoner.

TYR mener at det må settes inn tiltak som styrker konkurransekraften til norsk storfekjøtt, blant annet ved at prisforskjellen på de ulike kjøttslagene reduseres.

Tyr mener at prisen på kraftfôr for de kraftfôrkrevende produksjonene kan økes ved å redusere prisnedskrivning på korn. Frigjorte midler bør brukes til styrking av produksjon av kjøtt fra beitende dyr.

Figuren til høyre viser utvikling i produksjon av kjøtt fra kylling og storfe, og utvikling av prisnedskrivning korn i kr pr kg.

FRA AVL TIL BIFF

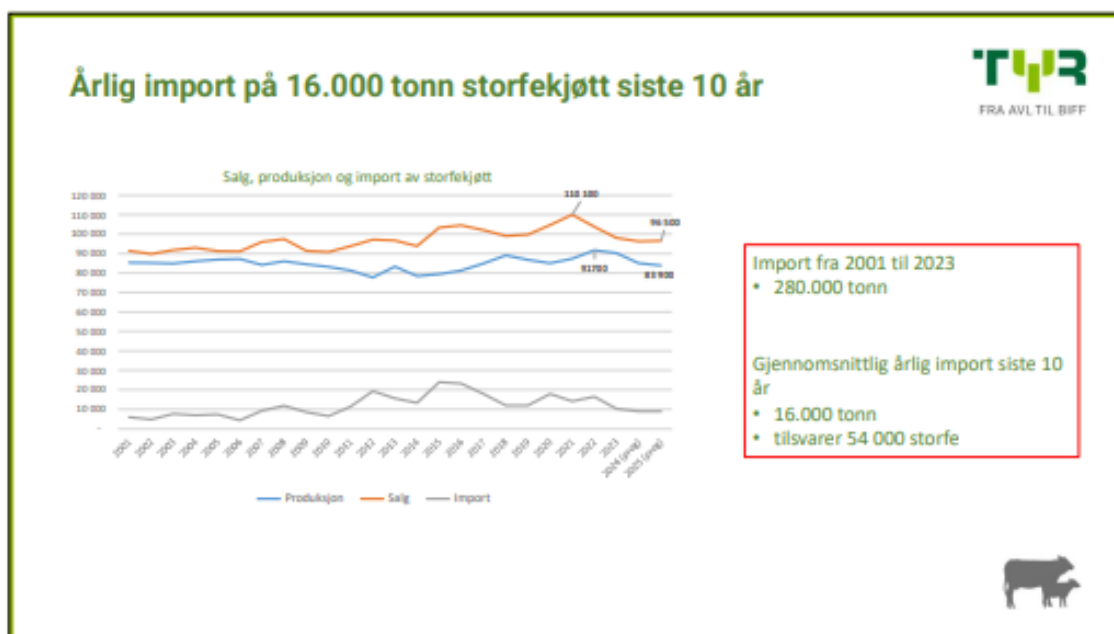
Utvikling i prisnedskrivning korn, og utvikling i produksjon av kylling og storfekjøtt

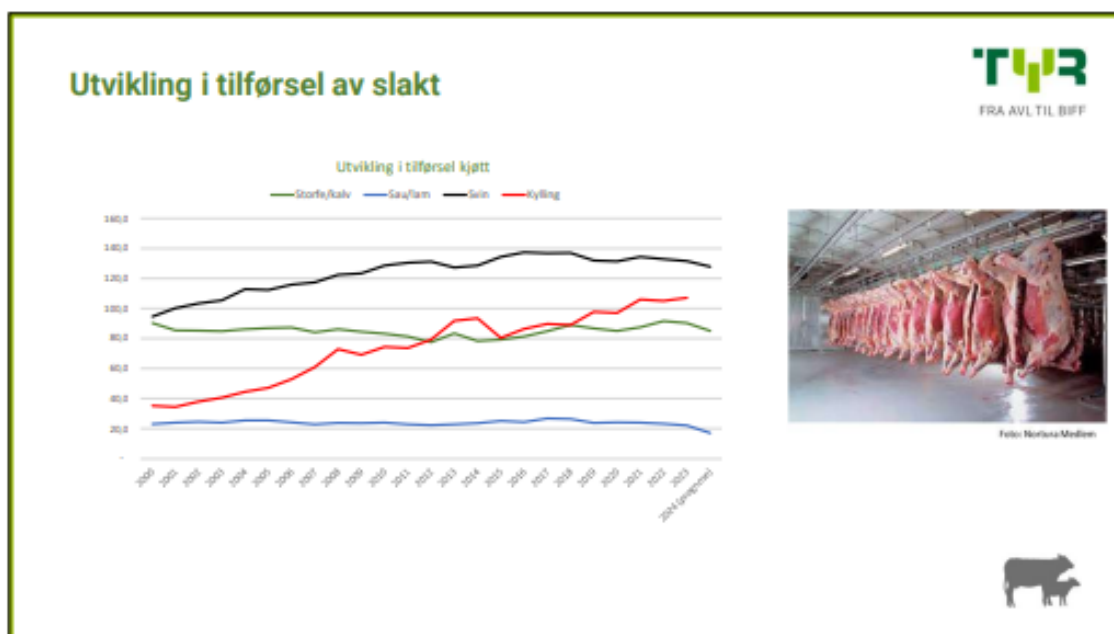
År	kg storfekjøtt (kr/kg)	kg kylling (kr/kg)	kr/kg (kg / tusen tonn)
2005	1.1	0.6	30
2006	1.1	0.7	30
2007	1.1	0.8	30
2008	1.1	0.9	30
2009	1.1	1.0	30
2010	1.1	1.1	30
2011	1.1	1.2	30
2012	1.1	1.3	30
2013	1.1	1.4	30
2014	1.1	1.5	30
2015	1.1	1.6	30
2016	1.1	1.7	30
2017	1.1	1.8	30
2018	1.1	1.9	30
2019	1.1	2.0	30
2020	1.1	2.1	30
2021	1.1	2.2	30
2022	1.1	2.3	30
2023	1.4	2.4	100

2

3

4

Struktur og tilpassing til gårdens ressurser

TYR
FRA AVL TIL BIFF

- Det er i 2022 levert totalt 91.738.171 kg storfekjøtt
- Gjennomsnittsliveransen er på 7.466 kg som tilsvarer omkring 25 kyr for framføring
- De 100 største leverandørene utgjør 0,80% av leverandørene. Leveransen utgjør 9,9%. Leveransen er på 9.122.453 kg kjøtt
- De 100 største leverandørene tilsvarer 5234 av de minste. Det tilsvarer 43% av leverandørene.

5

Effekter av produksjonsregulerende tiltak

TYR
FRA AVL TIL BIFF

Vektgrenser ung okse

- Ingen generell effekt da det kun gjelder «tyngre» raser.

Kalveslaktning

- Lite aktuelt for den som driver spesialisert kjøttproduksjon.

6

Tiltak for produksjonsregulering

Alle tiltak må ha jevnbyrdig belastning

Redusere slaktevekter

- Frivillige ordninger fungerer ikke
- Øvre vektgrense definert ved ulike raser/rasekombinasjoner
- Avregningssystemene må tilpasses

Lang ledetid fra kalv blir født

- Tiltak om å redusere tilførslene gjennom færre kyr og færre fødte kalver vil ikke fungere raskt nok

7

Andre virkemidler

Samvariasjon med melkeproduksjon

- Vanskelig å planlegge ut fra variasjon i mjølkekvote. Kan melkeproduksjonen reguleres, eller gjøres mer forutsigbar

Telldata

- Utjevne innmelding av slakt, og redusere behovet for import

Eventuelle tiltak for slakting på andre deler av året

8

Oppsummering

- Effektive tiltak må omfatte alle driftsopplegg for storfekjøttproduksjon, melkeproduksjon, ammekuproduksjon, og framføringsbesetninger.
- Tiltak som tar sikte på færre fødte kalver virker ikke tidsnok til å hindre en slik situasjon som vi står i nå.
- Effektiv produksjonsregulering krever insentiv for å levere lettere/ynge slakt i alle ungdyrkategorier. Om nødvendig må slakteriene pålegges å endres avregningssystemet i henhold til dette.

